

Categorie

VROUWEN

BLIJF VAN MIJN LIJF

Monique Renault, Ned., 1984, 17', film/video.

Deze animatiefilm concentreert zich op de man-vrouw verhouding door de eeuwen heen. En dan met name de ondergeschikte, onderdrukte en zelfs slaafse rol die vrouwen altijd hebben gespeeld ten opzichte van mannen. De droomprins blijkt in de praktijk vaak een huistiran te zijn die onvoorwaardelijke gehoorzaamheid eist van vrouw en kinderen. Eeuwenlang is ongehoorzaamheid gestraft met tucht en slaag. En nog altijd worden vrouwen door hun man geslagen of op een andere manier mishandeld. Een commentaarstem vertelt in de film over die vormen van vrouwenmishandeling. Het laatste deel van de film is gewijd aan de opkomst van de Blijf-van-mijn-lijf huizen (sinds 1974) en de rol die deze opvangcentra kunnen spelen voor van huis weggelopen mishandelde vrouwen.

Trefw.: vrouwen/blijf-van-mijn-lijf

GODEN, VROUWEN EN DEMONEN

Anne-Marie Boer, Ned., 1984, 45', video, Nederlands gesproken.

Deze film is gemaakt door Anne-Marie Boer, cultureel-antropologe, die is afgestudeerd op het onderwerp "Vrouwen en bezetenheid in Sri Lanka". Uit haar studie bleek dat demonenbezetenheid bij vrouwen in Sri Lanka een algemeen voorkomend verschijnsel is, vooral voortkomend uit een ondergeschikte positie van de vrouw. Zij worden als fysiek zwak en mentaal kwetsbaar beschouwd en nemen ten opzichte van de man, feitelijk en ideologisch een tweederangs positie in. Spanningen die hieruit kunnen voortvloeien kunnen een vrouw ziek maken. Via een "tovil" -een ritueel om demonen uit te drijven- is het mogelijk om spanningen, frustraties en verlangens die samenhangen met hun positie in de samenleving te uiten de film volgt enkele vrouwen in zo'n "tovil" of demonenuitdrijving en geeft tussendoor een globaal beeld van de algemeen maatschappelijke situatie van vrouwen in Sri Lanka.

Trefw.: vrouwen/bezetenheid

HET IS TOCH JE EIGEN LIJF

Piet Brinkman, Ned., 1983, 35', video.

Discussieprogramma onder leiding van Wouter van Dieren over medische ethiek: over patiëntenbelangen en over het recht op informatie voor patiënten. Hierover discussiëren met elkaar Yolanda Koster (Gehandicaptenraad), Jan de Bruijne (huisarts), dr. Heleen Terborgh-Dupuis (ethicus, medische faculteit Leiden), prof. dr. Pieter Schmidt (hoofd KNO, Academisch Ziekenhuis Leiden), en Adriaan Bosboom (Humanistisch raadsman). Uitgangspunt van de discussie is hoeveel informatie je een patiënt -in zijn eigen belang- moet geven over zijn ziektebeeld. Teveel informatie kan de zaak soms psychisch verergeren, maar het geeft ook duidelijkheid; men weet waar men aan toe is. Tussen de vrij algemene, maatschappelijke discussie over de rol van de arts en de gezondheidszorg door, zijn beelden opgenomen van mensen die vertellen over hun (slechte) ervaringen met artsen. Het programma eindigt met een discussie over het wel of niet terecht opereren van patiënten 'in het belang van de wetenschap'.

Gemaakt in opdracht van het Humanistisch Verbond.

Trefw.: vrouwen/Humanistisch Verbond

LILLIAN RUBIN IN NEDERLAND

Serie videobanden naar aanleiding van het bezoek dat de Amerikaanse onderzoekster en schrijfster Lillian Rubin in mei 1982 bracht aan Nederland. Op verschillende plaatsen in ons land gaf ze lezingen, onder meer over haar boeken "Pijn en moeite", "Intieme vreemden" en "Vrouwen van zekere leeftijd". Deze lezingen zijn op videoband vastgelegd door de audiovisuele afdeling (Meducatief) van de Subfaculteit der Pedagogische en Andragogische Wetenschappen van de Rijksuniversiteit van Utrecht. Van de oorspronkelijk tien videobanden worden er zes mede door het NcGv gedistribueerd. De banden kunnen afzonderlijk worden gebruikt.

Trefw.: gezin, huwelijk en andere samenlevingsvormen/lezingen

1. LILLIAN RUBIN: WORK AND ITS MEANING

54', VIDEO, Engels gesproken.

In deze lezing gaat Lillian Rubin in op haar boek "Pijn en moeite", waarin ze aangeeft welke invloed het werken buitenshuis heeft op het gezinsleven van de arbeidersklasse en de middenklasse in de Verenigde Staten. Het werk van de man heeft grote invloed op het gezinsleven en bepaalt de situatie van het gezin.

2. LILLIAN RUBIN: ON BECOMING A WOMAN? THE ELUSIVE SELF

53' video, Engels gesproken.

In deze lezing constateert Rubin dat de identiteit van de vrouw eigenlijk in iedere fase van haar leven een probleem is, maar dat dit in de middenfase van haar leven het meest duidelijk tot uitdrukking komt. Een van de redenen hiervoor is dat in deze periode vaak een belangrijke levenstaak - verzorging en opvoeding van kinderen - ten einde loopt. Aan deze lezing ligt onder meer Rubin's boek "Vrouwen van zekere leeftijd" ten grondslag.

3. LILLIAN RUBIN: WOMEN, MAN AND INTIMACY

Deze lezing gaat over het boek "Intieme Vreemden". De algemene opvatting is dat vrouwen steeds op zoek zijn naar intimiteit, terwijl mannen er juist weerstanden tegen hebben. Rubin is het hier niet helemaal mee eens. Ze stelt dat mannen op hun eigen manier met intimiteit omgaan, zij het niet zonder problemen. Volgens Rubin zouden veel intimiteitproblemen kunnen worden verminderd als er minder "geslachtsspecifiek" zou worden opgevoed.

4. LILLIAN RUBIN: GESPREK MET VIDO-ONDERZOEKSTERS

53', video, zwart/wit, Engels gesproken.

In een gesprek dat Lillian Rubin had met enkele VIDO-onderzoeksters komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- de vrouwelijke en de mannelijke menopauze;
- het probleem voor de vrouw om in de middenfase van haar leven haar eigen identiteit te (her)ontdekken;
- welke betekenis kan VIDO hebben voor vrouwen.

Verder wordt nog gesproken over een onderzoek dat twee onderzoeksters in samenwerking met VIDO-vrouwen deden naar vrouwen in de overgang.

5. LILLIAN RUBIN: OP BEZOEK IN DE OPEN SCHOOL

51', video, Nederlands ondertiteld.

Een aantal vrouwen van de Open School in Utrecht stellen Lillian Rubin vragen over haar boek "Vrouwen van zekere leeftijd". De volgende onderwerpen kwamen aan de orde:

- het verwerken van teleurstellingen in de kinderen;
- de behoefte van vrouwen om iets voor zichzelf te gaan doen;
- de beperkte mogelijkheden voor vrouwen op de arbeidsmarkt;

- de noodzaak van kinderopvang;
- de machtsverhouding in het huwelijk.

6. LILLIAN RUBIN: DISCUSSIES

52', video, Engels gesproken.

Deze band bevat gedeelten van discussies die gevoerd werden na de lezingen van Lillian Rubin. De onderwerpen die aan bod komen zijn:

- de beleving van werk buitenshuis;
- de combinatie werk en ouderschap;
- homo- en heterosexuele relaties;
- vriendschap tussen vrouwen;
- oplossingen voor problemen in de middenfase.

Trefw.: vrouwen/gezin, huwelijk en andere samenlevingsvormen/lezingen

MISSCHIEN IS HET WEL RAAR ...

UvA, Ned., 1985, 20', video.

De volledige titel van deze op video overgeschreven diaserie is: "Misschien is het wel raar ... om te praten over sexuele kindermishandeling". Centraal staan twee meisjes van een jaar of 14 die op school een spreekbeurt willen houden over de rechten van het kind. Daarbij komt op een gegeven moment het "recht op je eigen lijf" ter sprake. Een van de meisjes vertelt dat haar broer haar soms aanraakt op een manier die zij niet prettig vindt, terwijl hij ook naar haar komt kijken als zij in bad zit. Het gesprek is aanleiding te bellen met de kindertelefoon.

Daarna volgt een gesprek met iemand van de Vereniging tegen Sexuele Kindermishandeling binnen het gezin. Hoofdthema van de film is het bespreekbaar maken van sexuele kindermishandeling. Gemaakt door studenten van de subfaculteit Opvoedkunde en Onderwijskunde van de Universiteit van Amsterdam.

Trefw.: vrouwen/seksualiteit/sexuele kindermishandeling/incest

MIJN MAAG IS ALS EEN STEEN VAN ANGST

Jan van den Berg, Ned., 1984, video, Marokkaans gesproken, Ned. ondertiteld.

Videoprogramma over psychosomatische klachten bij Turkse en Marokkaanse vrouwen in Nederland. Het programma laat zien dat lichamelijke klachten soms niet-lichamelijke oorzaken hebben, zoals vervreemding en isolement, financiële problemen, onzekerheid over eventuele terugkeer naar het land van herkomst, zorgen over kinderen of achtergebleven familieleden. Zorgen die vooral buitenlandse vrouwen vaak als een steen op de maag liggen.

Trefw.: vrouwen

(ON)VOLTOOID VERLEDEN

Angelique Hummel, Karin Kruysdijk en MarriëteVersleyen, Ned., 1986, 50', video.

"(On)voltooid verleden" is een videoprogramma over sexuele kindermishandeling in thuissituaties. Incest dus. De film bestaat uit enkele waar gebeurde, door twee actrices navertelde verhalen over incest. De eerste vrouw is zes jaar sexueel misbruikt door haar broer. De tweede vrouw kon vanaf kindsaf aan erg goed met haar vader opschieten, maar de vader-dochter relatie kreeg een andere wending toen haar vader vanaf 11de ook sexueel contact met haar wilde. Beide vrouwen hebben pas vele jaren later hun "geheim" prijsgegeven, na een periode van langdurige psychosociale klachten. Maar beiden worstelen nog steeds met het verleden, zoals uit hun emotionele verhalen duidelijk blijkt.

Trefw.: vrouwen/seksualiteit/sexuele kindermishandeling/incest

TUSSEN 40 EN 60

Elisabeth van Dorp, Ned., 1984, 32', film/video.

De bedoeling van deze film is, meer aandacht te kweken voor vrouwen tussen de 40 en 60 jaar, vrouwen in de overgang. Aandacht die hard nodig is omdat vrouwen van deze leeftijd doorgaans niet zo gewend zijn zichzelf en hun problemen in het middelpunt te stellen.

"Zelfhulp" is de rode draad die door het verhaal van de film loopt. De film laat zien wat een praatgroep voor vrouwen kan betekenen. Hoe ze - met een duwtje in de rug vanuit de praatgroep - uit de vicieuze cirkel van onbehagen, isolement, werkloosheid en gebrek aan zelfvertrouwen kunnen komen. De ontdekking niet de enige te zijn die zich buiten spel gezet voelt en het ondervinden van wederzijds begrip en een VIDO-praatgroep opent voor vrouwen vaak nieuwe perspectieven. Gemaakt in opdracht van de Stichting VIDO Nederland.
Trefw.: vrouwen/VIDO

VROUW: JE KUNT ER WEL GEK VAN WORDEN

Rob van der Linden, Ned., 1982, 40', video.

Discussieprogramma over specifieke vrouwenproblemen. Afwisselend worden door discussieleidster Shireen Stroker vragen gesteld aan een panel met deskundigen en een aantal vrouwen die vertellen over hun praktijkervaringen. Het panel bestaat uit mevr. dr. Constance Hemker-Boer (psychiater), Agnes Verheggen (Stichting Balsemien: vrouwen helpen vrouwen), Kees Hoogduin (psychiater) en dr. Karel Gill (huisarts). Aan de orde komen onder meer de ervaringen van vrouwen in vrouwengroepen (VIDO), psychosociale problemen, de behandeling door mannelijke therapeuten, psychiaters en binnen psychotherapeutische gemeenschappen, terwijl de panelleden praten over mogelijkheden van hulpverlening (medicijnen, therapieën) bij bepaalde probleemgebieden. Gemaakt in opdracht van het Humanistisch Verbond.

Trefw.: vrouwen